

**ALYTAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS
KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA**

ATASKAITA

**DĖL ALYTAUS LOPŠELIO-DARŽELIO „OBELĖLĖ“
ATLIKTO PATIKRINIMO REZULTATŲ**

2013 m. liepos 29 d. AT-10
Alytus

Patikrinimas atliktas, vykdant
Savivaldybės kontrolieriaus Arturo Juškausko
2013-05-23 pavedimą Nr. KT6-7.

Patikrinimą atliko:
Vyriausioji patarėja Ineta Sakavickienė
Patarėja Jolanta Kalvaitienė

Su patikrinimo ataskaita galima susipažinti
Alytaus miesto savivaldybės interneto puslapyje
adresu www.alytus.lt

TURINYS

I. ĮŽANGA	2
II. PATIKRINIMO APIMTIS IR METODAI.....	3
III. PATIKRINIMO PASTEBĖJIMAI.....	4
1. Dėl Darželio maisto produktų saugojimo.....	4
2. Dėl Darželio maisto produktų išlaidų ir pajamų registracijos „Maisto produktų registre“.....	6
3. Dėl Darželio savaitinės grupės priešmokyklinių vaikų papildomo davinio išdavimo tvarkos.	7
4. Dėl maisto produktų viešųjų pirkimų bei prekių pirkimo organizavimo	7
IV. PATIKRINIMO IŠVADOS	11
V. REKOMENDACIJOS	12

I. IŽANGA

Patikrinimo vykdytojas. Patikrinimas atliktas vykdant Alytaus miesto savivaldybės kontrolieriaus 2013-05-23 pavedimą Nr. KT6-7. Patikrinimą atliko Kontrolės ir audito tarnybos vyr. patarėja Ineta Sakavickienė ir patarėja Jolanta Kalvaitienė. Sandėlio likučių patikrinimo metu dalyvavo ir Alytaus miesto savivaldybės kontrolierius Arturas Juškauskas.

Patikrinimo subjektas – Alytaus lopšelis-darželis „Obelėlė“ (toliau – Darželis), adresas: Šaltinių g. 3, LT-62346 Alytus; identifikavimo kodas – 191053323.

Audituojamu laikotarpiu mokyklai vadovavo direktorė Domicelė Šiugždinienė, vyriausiąja buhalterė dirbo Irena Kurapkienė, direktoriaus pavaduotojos ūkiui pareigas ėjo Laima Stankevičienė.

Patikrinimo tikslas – išnagrinėti gautą Alytaus miesto gyventojų pranešimą dėl netinkamo savivaldybės lėšų naudojimo ir maisto produktų grobstymo Alytaus miesto savivaldybės biudžetinėje įstaigoje – Alytaus lopšelyje-darželyje „Obelėlė“.

II. PATIKRINIMO APIMTIS IR METODAI

Patikrinimas atliktas, atsižvelgiant į Valstybinio audito reikalavimus¹ ir vadovaujantis teisės aktais, reglamentuojančiais biudžetinių įstaigų buhalterinę apskaitą, finansinių ir kitų ataskaitų sudarymą, turto valdymą ir disponavimą juo, vidaus kontrolę.

Pavyzdžiai įrodymams gauti, atrinkti taikant atsitiktinės atrankos metodą. Patikrinimo metu, siekiant gauti patikrinimo tikslams reikalingų įrodymų, atlikta:

- Darželio maisto sandėlio likučių patikrinimas;
- Darželio procesų, susijusių su maisto produktų priėmimu, saugojimu ir išdavimu nustatymas ir vertinimas;
- Darželio vidaus dokumentų, susijusių su maisto produktų priėmimu, saugojimu ir išdavimu, peržiūra ir vertinimas.

Patikrinimo įrodymai gauti taikant šias audito procedūras: skaičiavimą, patikrinimą, paklausimą, analitines ir kt. procedūras.

¹ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymas Nr. V-26 „Dėl valstybinio audito reikalavimų patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

III. PATIKRINIMO PASTEBĖJIMAI

1. Dėl Darželio maisto produktų saugojimo

2013 metų gegužės 23 dieną, prieš valandą pranešusi apie tarnybos vizitą, Alytaus miesto savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos (toliau – Tarnybos) darbuotojai vyko į Darželį, patikrinti maisto produktų sandėlio likučių. Patikrinimo metu direktoriaus pavaduotoja ūkiui Laima Stankevičienė buvo išleista anksčiau ir nuvykę jos neradome. Laukėme daugiau negu valandą, kol ji sugrįš, kad galėtume pradėti patikrinimą. Patikrinimo metu buvo rastas kai kurių maisto produktų perteklius (žr. 1 lentelę).

1 lentelė

Darželio maisto produktų sandėlio patikrinimo rezultatai

Maisto produktų pavadinimai	Lopšelio - darželio deklaruotas kiekis, kg arba vnt.	2013-05-23 patikrinimo metu rastas kiekis, kg arba vnt.	Skirtumas, kg arba vnt.
Sviestas	8,300	8,200	0,100
Augalinis aliejus	15,300	14,960	0,340
Pienas šviežias	14,000	15,000	- 1,000
Varškė	3,193	3,200	- 0,007
Kiaušiniai	282,000	290,000	- 8,000
Miltai kvietiniai	28,500	32,000	- 3,500
Grikių kruopos	13,900	13,955	- 0,055
Avižinės kruopos	9,600	10,800	- 1,200
Miežinės, perlinės kruopos	11,100	11,200	- 0,100
Ryžiai	10,300	10,100	0,200
Lakštiniai, vermišeliai, makaronai, kriaukleliai	10,300	11,200	- 0,900
Žirniai	12,100	12,800	- 0,700
Pupelės	7,000	7,200	- 0,200
Cukrus (smulkus)	33,200	34,000	- 0,800
Krakmolas	5,500	5,000	0,500
Sausainiai, meduoliai	0,218	2,080	- 1,862
Mielės	0,325	0,500	- 0,175
Vanilinas	0,050		0,050
Svogūnai	-	10,000	- 10,000
Agurkai (marinuoti)	11,220	21,120	- 9,900
Burokėliai	21,800		21,800
Tomatas	3,800	3,880	- 0,080
Druska	14,000	25,000	- 11,000
Actas	2,000	1,500	0,500
Kakava	0,100		0,100
Kompotas	0,660	1,360	- 0,700
Sultys	25,200	28,000	- 2,800
Uogienė	2,810	3,360	- 0,550
Džiūvėsiai	0,500		0,500
Riostainiai	0,700		0,700
Aguonos	0,500		0,500
Majonezas	3,500	3,440	0,060
Obuoliai	2,300		2,300
Kmynai	0,700		0,700
Marinuoti burokai	2,000	2,500	- 0,500
Medus	-	0,700	- 0,700
Konservuoti vaisiai	-	5,100	- 5,100

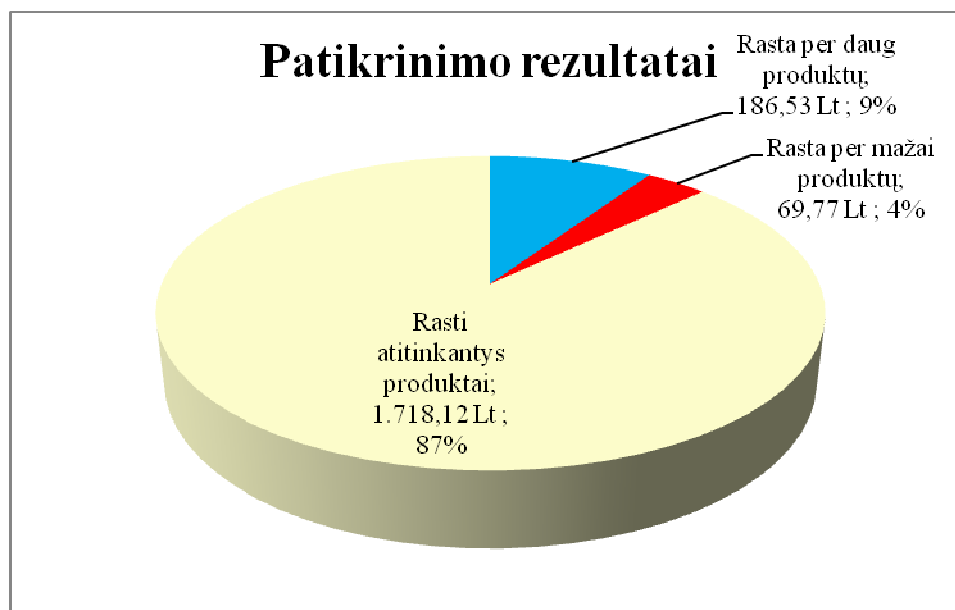
Rastas maisto produktų skirtumas „Maisto produktų registre“ ir sandėlyje pagal sąskaitose - faktūrose ir maisto tiekimo sutartyse esančias kainas apskaičiuotas litais, pateiktas 2 lentelėje.

2 lentelė

Maisto produktų skirtumai, rasti patikrinimo metu

Rasta per daug produktų	186,53 Lt
Rasta per mažai produktų	69,77 Lt
Bendras neatitikimas	256,30 Lt
Rasta visa produkcija sandėlyje	1.974,43 Lt
Nustatytas neatitikimas	12,98%

Patikrinimo metu Tarnyba nustatė, kad Darželyje saugomų maisto produktų faktiniai kiekiai ir Darželio dokumentuose deklaruoti kiekiai gali skirtis daugiau nei dešimtdaliu (12,98 %). Sandėlio likučių ir dokumentų atitikimo patikrinimo rezultatai pateikti 1 pav.

1 pav. Maisto produktų sandėlio likučių patikrinimo rezultatai

Rastas maisto produktų skirtumas „Maisto produktų registre“ ir sandėlyje įrodo, kad maisto produktai darželyje saugomi netinkamai ir neužtikrinamas jų tikslinis panaudojimas.

Patikrinimo metu tarnyba nustatė, kad Darželyje nėra vidaus kontrolės, užtikrinančios, kad maisto produktai darželyje būtų saugomi tinkamai ir darbuotojams yra galimybės pasisavinti maisto produktus.

Patikrinimo metu Tarnyba nustatė, kad tik dalis maisto produktų yra saugomi sandėlyje, kita dalis maisto produktų yra saugomi virtuvėje ir prie jų priėjimą turi visos virėjos.

Patikrinimo metu Tarnyba nustatė, kad materialinės atsakomybės sutartis sudaryta tik su direktorės pavaduotoja ūkiui, nors priėjimą prie saugomų maisto produktų turi ir direktorės pavaduotoja ūkiui ir visos Darželyje dirbančios virėjos.

2. Dėl Darželio maisto produktų išlaidų ir pajamų registracijos „Maisto produktų registre“

2013-05-23 dieną Tarnyba pasidarė „Maisto produktų registro“ fotokopijas už 2013-05-21 – 2013-05-23 dienas, o 2013-05-27 dieną – už 2013-05-13 – 2013-05-24 dienų laikotarpį. Lyginant 2013-05-23 ir 2013-05-27 dienomis darytas registro kopijas, 2013-05-21 – 2013-05-23 dienų įrašai „Maisto produktų registre“ buvo pakeisti: užtušuoti korektoriumi ir įrašyti kiti skaičiai, be jokių parašų ar tvirtinimų apie keitimą (žr. 3 lentelę).

3 lentelė

Įrašų taisymai Darželio „Maisto produktų registre“

Maisto produktų pavadinimai	2013-05-23 Maisto produktų registro kopijos duomenys apie likutį 2013-05-21 dienai, kg	2013-05-27 Maisto produktų registro kopijos duomenys apie likutį 2013-05-21, kg	Skirtumas, kg
Agurkai	19,14	29,7	10,56
Arbata	0,52	0,68	0,16
Druska	16	26	10
Avižinės kruopos	9,6	10,8	1,2
Lakštiniai, vermišeliai, makaronai, kriaukleliai	19,5	20,4	0,9

Peržiūrėjus dar keletą „Maisto produktų registro“ įrašų, pastebėti įrašų taisymai, braukymai, užtušavimai korektoriumi ir pan.

Tikrinimo metu Tarnyba nustatė, kad Darželis nesilaiko „Alytaus miesto lopšelio – darželio „Obelėlė“ maisto produktų priėmimo, saugojimo ir išdavimo tvarkos aprašo“ (patvirtinto Alytaus lopšelio-darželio „Obelėlė“ direktoriaus 2011-09-05 įsakymu Nr. V-27) 24 punkto, kuris nurodo, kad išdavęs maisto produktus, sandėlininkas kasdien vykdo tikslią maisto produktų išlaidų ir pajamų registraciją „Maisto produktų registre“.

Tarnybos prašymu Darželis nepateikė maisto produktų likučių derinimo aktų, kurie turėjo būti atliekami kas dešimt dienų, tarp Darželio sandėlininko ir Darželio buhalterės, nes tokių dokumentų neturi.

Tikrinimo metu nustatėme, kad Darželis nesilaiko „Alytaus miesto lopšelio – darželio „Obelėlė“ maisto produktų priėmimo, saugojimo ir išdavimo tvarkos aprašo“ (patvirtinto Alytaus lopšelio-darželio „Obelėlė“ direktoriaus 2011-09-05 įsakymu Nr. V-27) 25 punkto, kuris nurodo, kad kas dešimt dienų (sandėlininkas) suderina maisto produktų likučius su lopšelio-darželio vyr. buhalterė.

3. Dėl Darželio savaitinės grupės priešmokyklinių vaikų papildomo davinio išdavimo tvarkos

Tikrinimo metu atsakingi Darželio darbuotojai teigė, kad Darželyje savaitinės grupės priešmokyklinių vaikų papildomam pietų daviniui skirti produktai visą savaitę yra laikomi Darželio maisto produktų sandėlyje, o penktadieniais šie daviniai išduodami savaitinės grupės vaikų tėvams. Jokių raštiškų šio proceso taisyklių, bei produktų atidavimo aktų ar įrašų apie produktų išdavimą Darželis nepateikė.

Patikrinimo metu nustatėme, kad sandėlyje rasti 28 litrai sulčių 1 litro talpos pakuotėse, nors pagal dokumentus jų turėjo būti 25,2 litro. Atsakingi Darželio darbuotojai pateikė paaiškinimą, kad dalis sulčių, skirtų savaitinės grupės priešmokyklinių vaikų papildomam pietų daviniui, nurašomos kasdien, bet išduodamos tik penktadieniais ir Tarnybos rastas skirtumas tai ir atspindi. Peržiūrėjus tiekimo dokumentus, nustatyta, kad sultys darželiui tiekiamos ir 1 litro talpos pakuotėse ir 200 ml talpos pakuotėse. Analizuodama tiekimo dokumentus, Darželio deklaruotą sulčių likutį, faktiškai rastą sulčių likutį ir Darželio darbuotojų paaiškinimą, Tarnyba padarė išvadą, kad jeigu sultys bus išduotos penktadienį savaitinės grupės vaikų tėvams, tai jos turėtų būti atidedamos ne 1 litro pakuotėse, bet 200 ml pakuotėse, kad būtų įmanoma jas paskirstyti gavėjams.

Patikrinimo metu nustatėme, kad savaitinės grupės priešmokyklinių vaikų papildomo pietų davinio produktų saugojimas ir išdavimas Darželyje yra nesaugus ir egzistuoja rizika, kad šie maisto produktai gali nepatekti pas savaitinės grupės priešmokyklinius vaikus ar jų tėvus.

4. Dėl maisto produktų viešųjų pirkimų bei prekių pirkimo organizavimo

Tarnyba, peržiūrėdama Darželio maisto prekių tiekimo sutartis, pastebėjo, kad sutarties su mėsos produktų tiekėju priede pateiktos neįprastai mažos kai kurių mėsos produktų kainos (žr. 4 lentelę).

Ypatingai mažos maisto produktų kainos

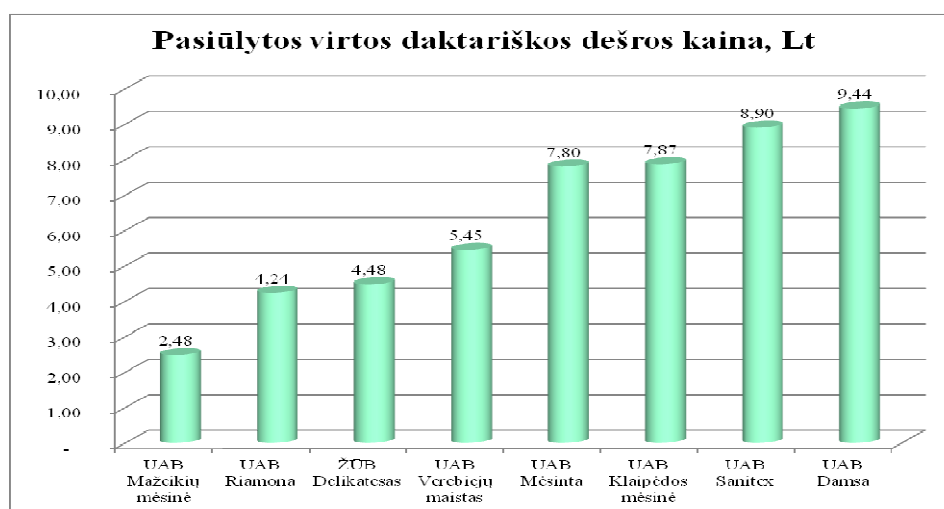
Produkto pavadinimas	Jautienos kumpis	Kiaulienos mentė	Kiaulienos nugarinė	Karšiai rūkyta dešra Saliami arba lygiavertė	Karšto rūkymo jautienos kumpeliai	Virta Daktariška dešra
UAB Mažeikių mėsinė, kaina už 1 kg, litais su PVM	4,24	3,51	3,69	2,90	3,87	2,48

5 lentelėje pateiktos mėsos produktų 2010 metų gruodžio mėnesį konkurse dalyvavusių tiekėjų jautienos kumpio kainos.

Jautienos kumpio kainos tiekėjų pasiūlymuose

Tiekėjo pavadinimas	Pasiūlyta kaina, Lt	Kainos skirtumas nuo didžiausios pasiūlymo kainos, kartais
UAB Mažeikių mėsinė	4,24	4,19
UAB Verebiejų maistas	13,19	1,34
UAB Damsa	14,28	1,24
ŽŪB Delikatesas	15,13	1,17
UAB Riamona	15,72	1,13
UAB Mėsinta	16,33	1,09
UAB Sanitex	17,50	1,01
UAB Klaipėdos mėsinė	17,73	1,00

2 pav. pateiktos UAB „Mažeikių mėsinės“ ir kitų mėsos ir jos produktų tiekimo konkurso dalyvių daktariškos dešros kainos.

2 pav. Pasiūlytos virtos daktariškos dešros kainos, Lt

Virtos daktariškos dešros kainą UAB „Mažeikių mėsinė“ pasiūlė 3,81 karto mažesnę, negu UAB „Damsa“ kainos, o jautienos kumpio – 4,19 karto mažesnę, negu UAB „Klaipėdos mėsinė“ kaina. UAB „Mažeikių mėsinė“, pasiūliusi ypatingai mažas kai kurių pozicijų kainas, laimėjo Darželio mėsos tiekimo konkursą.

Patikrinimo metu Tarnyba peržiūrėjo ypatingai mažomis kainomis sutartų pirkti produktų pirkimo apyvartas per visą 2010-12-27 d. pirkimo – pardavimo sutarties Nr. VN-35 su UAB „Mažeikių mėsinė“ galiojimo laikotarpį. Šios peržiūros rezultatai pateikti 6 lentelėje.

6 lentelė

Ypatingai mažomis kainomis įsigytų mėsos gaminių apyvarta

Maisto produktai	Produkcijos kiekis, kg		Produkcijos suma (įsigyta 2011 - 2013 metais), Lt
	pirkimo pasiūlymo orientacinis per 12 mėn.	faktiškai įsigytas 2011 - 2013 metais	
Jautienos kumpis	100	49,291	222,19
Karštai rūkyta dešra Servelatas arba lygiavertė	80	13,601	41,43
Karšto rūkymo jautienos kumpeliai	10	3,884	16,64
Virta daktariška dešra	75	12,882	31,94

Tarnybos atlikta pirminių apskaitos dokumentų peržiūra atskleidė, kad 6 lentelėje pateiktus produktus Darželis pirko tik 2011 metais. Nors mėsos tiekimo sutartis 2012 ir 2013 metais buvo pratęsiama. 2011-03-07 d. UAB „Mažeikių mėsinė“ Darželiui pranešė apie mėsos produktų kainų didinimą maždaug 10 %. Perskaičiavus kainas pagal naują mėsos produktų kainoraštį - orientacinio produkcijos pirkimo kiekio per 12 mėn. suma – 37.597,55 Lt su PVM. 2012-02-01 d. UAB „Mažeikių mėsinė“ Darželiui pranešė apie mėsos produktų kainų didinimą dar virš 10 %. Perskaičiavus kainas pagal naują mėsos produktų kainoraštį - orientacinio produkcijos pirkimo kiekio per 12 mėn. suma – 40.521,30 Lt su PVM (žr. 7 lentelę).

7 lentelė

UAB „Mažeikių mėsinė“ pasiūlymo sumos didėjimas

Tiekėjas		Mėsos produktų pasiūlymų sumos		
		2010.12.16	2011.03.07	2012.02.01
1	UAB "Mažeikių mėsinė"	34.900,21	37.597,55	40.521,30
2	UAB "Riamona"	36.212,65	Pasiūlymas būtų 3-ioje vietoje pagal pasiūlymo sumos dydį	Pasiūlymas būtų 4-toje vietoje pagal pasiūlymo sumos dydį
3	UAB "Damsa"	36.218,50		
4	UAB "Mėsinta"	39.675,40		
5	UAB "Klaipėdos mėsinė"	42.017,86		
6	ŽŪB "Delikatesas"	42.458,45		
7	UAB "Sanitex"	44.685,30		

Pagal minėtą sutartį 2011 metais Darželis įsigijo produkcijos už 47.213,98 Lt; 2012 – už 39.216,48 Lt, o 2013 metais iki patikrinimo pradžios – 17.883,24 Lt.

Remiantis patikrinimo metu nustatytais faktais, galima teigti, kad mėsos produktų konkursas vykdytas šališkai, nes UAB „Mažeikių mėšine“ kai kuriems produktams pateikė kainas iki 4 kartų mažesnes, negu rinkos kainos, ir dėl to laimėjo konkursą. Sutarties ir jos pratęsimų galiojimo metu, iš minėtos įmonės Darželis pirko tik tuos produktus, kurių kainos pasiūlyme buvo nesumažintos, o produkcija, kuri pasiūlyme buvo ženkliai sumažintomis kainomis buvo perkama nepagrįstai mažais kiekiais ir tik 2011 metais. Darželio atsakingi asmenys švaistė įstaigos lėšas, pagal tiekimo sutartį pasirinkdami brangesnius produktus, todėl mėsos ir jos produktų konkursą laimėjusios įmonės pasiūlyta orientacinė suma 34.900,21 Lt ir faktiškai įsigytos produkcijos suma – 47.213,98 Lt didesnė daugiau, kaip 35 procentais.

IV. PATIKRINIMO IŠVADOS

1. Darželyje nėra vidaus kontrolės, užtikrinančios, kad maisto produktai būtų saugomi tinkamai ir nebūtų rizikos, kad darbuotojai pasisavins maisto produktus.
2. Darželyje nėra sudarytos materialinės atsakomybės sutartys su virtuvės darbuotojais, kurie turi tiesioginį priėjimą prie saugomų maisto produktų saugojimo patalpų.
3. Darželyje „Maisto produktų registras“ tvarkomas neatsakingai ir aplaidžiai, jo įrašai koreguojami ir taisomi braukymais bei korektoriaus pagalba.
4. Darželyje nedokumentuojamas ir tikėtina, kad nebevyksta periodinis (kas 10 dienų) sandėlininkės maisto produktų likučių derinimas su vyr. buhalterė.
5. Savaitinės grupės priešmokyklinių vaikų papildomo pietų davinio produktų saugojimas ir išdavimas Darželyje yra nesaugus ir egzistuoja rizika, kad šie maisto produktai gali nepatekti pas savaitinės grupės priešmokyklinius vaikus ar jų tėvus.
6. Darželio vykdomi maisto produktų viešųjų pirkimų konkursai yra šališki ir pasirašomos ekonomiškai nenaudingos tiekimo sutartys.

V. REKOMENDACIJOS

1. Direktorė privalo sudaryti materialinės atsakomybės sutartis su visais darbuotojais, kurie turi priėjimą prie saugomų maisto produktų.
2. Darželio direktorė turi kontroliuoti ir prižiūrėti, kad „Maisto produktų registras“ būtų tvarkomas kasdieną, atsakingai ir neapleidžiai, o jo įrašai nebūtų koreguojami ir taisomi braukymais bei korektoriaus pagalba.
3. Darželio direktorė turi užtikrinti, kad periodiškai (ne rečiau, kaip kas 10 dienų) vyktų sandėlininkės maisto produktų likučių derinimas su vyr. buhaltere.
4. Direktorė turi patvirtinti savaitinės grupės priešmokyklinių vaikų papildomo pietų davinio produktų saugojimo ir išdavimo Darželyje taisyklės, prižiūrėti ir kontroliuoti kaip jos vykdomos.
5. Maisto produktų pirkimai galėtų būti vykdomi centralizuotai, tokiu būdu būtų išvengta darželių vadovų įtakos konkursų rezultatams ir taupomos lėšos darželius lankančių vaikų maitinimui.

Alytaus miesto savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos
vyriausioji patarėja

Ineta Sakavickienė

